

GEEF ONS RUIMTE

SUSTAINABLE OPEN SPACE II

Duurzame Open Ruimte in Vlaams-Brabant

PROVINCIE
VLAAMS • BRABANT

Het Europees project Sustainable Open Space II

Zeven partnerregio's binnen Noordwest-Europa scharen zich achter de visie en doelstellingen van SOS: het Groene Hart (NL), Frankfurt Rhein-Main (D), Ile-de-France (F), Maastricht-Heerlen-Aken-Luik (MHAL, NL, G, B), Oberrhein (F & D), South Pennines (GB) en Vlaams-Brabant (B). Zij bundelen samen de krachten, werken oplossingen en strategieën uit en vestigen de (Europese) aandacht op de belangrijke waarden en kwaliteiten van de open ruimten onder verstedelijkingsdruk binnen Noordwest-Europa.

De meeste Europeanen leven in steden. De leefbaarheid in deze stedelijke gebieden wordt heel sterk bepaald door de nabijheid en de kwaliteit van de open ruimte. Het overgrote deel van de bevolking is geconcentreerd in een brede zone van Londen tot

Milaan. In dit gebied leeft 80% van de bevolking van de Europese Unie op slechts 20% van de oppervlakte. In hetzelfde gebied bevindt zich ook 70% van alle economische activiteiten.

De open ruimte rond, tussen en in stedelijke gebieden en economische concentratiezones gaat vandaag gebukt onder een grote verstedelijkingsdruk. Bestaande landbouwactiviteiten, belangrijke natuur- en de nog zeer sterk aanwezige erfgoed- en landschapswaarden komen steeds meer in het gedrang. De open ruimte wordt daarbij doorgaans aanzien als een negatief van de stad, namelijk het niet-bebouwde gebied, veeleer dan een omgeving met een eigen dynamiek, eigen waarden en kwaliteiten.

Het project "Sustainable Open Space" (SOS) staat voor de duurzame ontwikkeling van de open ruimte. Het sleutelwoord in de problematiek en de aanpak is 'identiteit', wat vertaald kan worden als: een open ruimte of een regio heeft slechts kwaliteit en een toekomst als deze (h)erkend wordt door de mensen die er wonen, werken en recreëren door en voor zijn eigenheid en eigen waarde.

"Sustainable Open Space" (SOS II) in Vlaams-Brabant

Voor het Vlaams-Brabantse deel van SOS heeft de **provincie Vlaams-Brabant** een ruim samenwerkingsverband opgezet met als partners :

- **Vlaamse Landmaatschappij - Toerisme Vlaams-Brabant vzw**
- **Regionale Landschappen Dijleland en Zenne, Zuun en Zoniën**
- **Innovatiesteunpunt Boerenbond - VVV Dijleland - IGO Leuven**

Van de provincie zelf zijn diverse diensten betrokken: toerisme, ruimtelijke ordening en mobiliteit, cultuur, leefmilieu, economie en middenstand en Europese zaken.

De provincie Vlaams-Brabant is regionaal coördinator en verzorgt samen met de Vlaamse Landmaatschappij de contacten met de projectverantwoordelijke in Nederland en met de andere internationale partners.

Het Vlaams-Brabantse partnership focust zijn activiteiten op de ruime rand rond Brussel (arrondissement Halle-Vilvoorde en het westen van het arrondissement Leuven). De rode draad in de multidisciplinaire samenwerking is het werken aan een regio met identiteit: de Groene Gordel.

DE GROENE GORDEL

De provincie Vlaams-Brabant, centraal gelegen rondom de Europese hoofdstad, is gesitueerd binnen het Vlaamse deel van België. Deze jonge provincie, met haar 2106 km², wordt gekenmerkt door een zeer hoge graad en sterke spreiding van verstedelijking (tot 44% verstedelijkte ruimte). Naast Brussel bevindt zich, als voornaamste stedelijk gebied, Leuven in het centrum van de provincie. De Nationale luchthaven en de universiteit van Leuven vormen, naast de metropool Brussel, de belangrijkste dragers voor de typerende handel- en diensteneconomie. Industriële en landbouwactiviteiten zijn slechts in beperkte mate aanwezig. De waardevolle open ruimten kennen een sterke versnippering.

Groene Gordel...
werken aan identiteit

De regio Groene Gordel, grosso modo het westelijke en meest verstedelijkte deel van de provincie dat Brussel omgordt, huisvest twee derde van de totale provinciale bevolking op ongeveer de helft van de totale provinciale oppervlakte.

Groene Gordel. Het hele proces is tevens de opstart van een duurzaam toeristisch overleg in de Groene Gordel. Aandachtspunt hierbij is het creëren van een sterker imago en identiteit via promotie. Een versterkte communicatie en coördinatie van de toeristisch-recreatieve activiteiten bevordert tevens de positieve beeldvorming van de complexe regio rond de grootstad. De regiogids, een toeristische pocketgids ter ondersteuning van andere promotionele acties is hier een mooi voorbeeld van.

Om de open ruimte groen en open te houden wordt er nagedacht over **natuurontwikkeling en milieu**. Hiervoor werd een actie opgezet waarin verschillende gemeenten trachten de nu toch wel erg versnipperde kleinere natuurgebieden te verbinden en recreatief toegankelijk te maken. Het verbeteren van streekimago en verhogen van de belevingswaarde voor de plaatselijke bewoners en bezoekers is hierbij essentieel.

Een focus op het uitbouwen en ondersteunen van de **regionale economie** staat voorop. Landbouw is een belangrijke actor die instaat voor de inrichting en beheer van de open ruimte in een verstedelijkt gebied. Het project landbouwers in de Groene Gordel tracht de maatschappelijke meerwaarde van diverse landbouwvormen in beeld te brengen en een gids voor goede praktijken op te stellen. We inventariseren, vergelijken en zetten een methodologie op. Het behoud en de uitbouw van traditionele streekproducten, promotie en vermarkting dragen, net zoals toerisme, tevens bij tot de regionale economie en de vorming van een sterke identiteit en imago.

Binnen het kader van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaams-Brabant en het Strategisch Toeristisch Beleidsplan Groene Gordel worden vanuit verscheidene disciplines en invalshoeken acties en maatregelen op touw gezet. Er wordt gewerkt aan mobiliteit en toegankelijkheid, toerisme, natuurontwikkeling en milieu, landschap, regionale economie en cultureel erfgoed. Een duurzame open ruimte met een sterke identiteit staat centraal.

Het strategisch beleidsplan **toerisme en recreatie** formuleert na een grondige situatieanalyse doelstellingen, marktstrategie en krachtlijnen voor een toeristisch recreatieve productontwikkeling in de

Het **landschap** is in heel dit verhaal de hoofdrolspeler, dat vanuit diverse sectoren een andere rol toebedeeld krijgt. Aandacht gaat enerzijds naar de (vaak) typerende kleine landschapselementen. Bedreigde kleine landschapselementen worden beschermd en voorzien van regelmatig beheer. Organisaties actief in het landschap van de Groene Gordel inventariseren holle wegen, stellen beheersplannen op en geven een handleiding holle wegen uit.

Een bijkomende klemtoon is cultureel erfgoed, dat vorm krijgt in het **project Breedbeeld**. Voor dit proefproject sloegen de provincie Vlaams-Brabant en het Centrum voor Agrarische Geschiedenis (CAG) de handen in elkaar. Breedbeeld richt zich (voorlopig) op 9 gemeenten in het Pajottenland: Bever, Galmaarden, Halle, Herne, Gooik, Pepingen, Roosdaal, Lennik en Sint-Pieters-Leeuw. Bedoeling is lokale initiatieven rond **cultureel erfgoed en landschap** een nieuwe dynamiek te geven door de samenwerking te stimuleren over bestuurlijke, sectorale en organisatorische grenzen heen. Een wetenschappelijke historisch-geografische studie fungeert als onderbouw. Deze studie heeft de historisch gegroeide landschapselementen geïnventariseerd, geanalyseerd en gewaardeerd. Het resultaat van de studie wordt een rapport dat de krachtlijnen aanreikt voor verder lokaal onderzoek en dat een ruimer kader biedt voor projecten.

Met verschillende partners gaan we op zoek naar oplossingen rond **mobiliteit en toegankelijkheid**, werken we aan een wandel- en fietsinfrastructuur voor woonwerk verkeer, voor recreatie en worden streekwandelingen georganiseerd en uitgestippeld. Duurzaam beheer wordt gestimuleerd via een actie rond onderhoud van fiets- en wandelroutes. Ook van op het water maken we de Groene Gordel toegankelijk door combinatiemogelijkheden varen en fietsen.

Communicatie in de Groene Gordel:

Communicatie en openheid vormt de ruggengraat van het project. Gedurende het hele proces zijn er tal van evenementen, uitwisselingen, workshops en publicaties gepland. De nieuwsbrief Toerisme Vlaams-Brabant verschijnt zesmaandelijks en sensibiliseert en informeert rond de stand van uitvoering van de diverse projecten die de volgende drie jaren worden gerealiseerd in de Groene Gordel.

CONTACT EN INFORMATIE

- Internationale coördinatie
Karel Lhermitte, tel. +31(0)30-258 36 16,
info@sos-project.org
- Coördinatie Vlaams-Brabant
Erwin Vrijens, tel. 016-26 75 38
erwin.vrijens@vl-brabant.be
- Coördinatie project Groene Gordel
Marleen Vandenplas, tel. 016-26 76 28,
marleen.vandenplas@vl-brabant.be
- Coördinatie project Breedbeeld
Ann Degeest, tel. 0472-900 714,
ann.degeest@cagnet.be

www.vlaamsbrabant.be/breedbeeld

www.sos-project.org

www.vlaamsbrabant.be

PROVINCIE
VLAAMS • BRABANT

Sustainable Open Space

